

[illegible]

Իրաւս որ ու վերձոր կարգաւորու ալեւ չու
տալ իմացայ անոր առ ճանապարհորդ
դու թեան նպատակը, փոխելի առջի
սկալ կարծիքս որ ունեցեր էի առ
ճանապարհորդութեան վրայց, որ
իր թե ինքն աղղիւ մէջ յուլում
չլիտ ինքեանց իր ներկայութեամբ
անելի աստուծոյ թիւն մը չի տալու հա
մար եւ հումե ստիպել, առ ժամա
նակ մի հեռացեր է Պոլսէն, եթէ
այսպիսինպատակ մը գիտաւ առ ըլլա
րդեք էր անոր հոն ներկայութիւնը
եւ առից թայտակար թիւնը մշտն
նաւ որ ըլլար, եւ ոչ այսքան կարճա
տեւ է հոն հասնելէ ետքը զի լին յո
րեկ գիւտանական զյու թիւններ խառ
նելով, անոնց օրինակներով կամ բնա
ղիւններով ճոխանալով, մէյ մ'ալ յոն
կարծ կը գաւառայ հոս կուղայ, հա
տարակրթեան կրթութեւ չի ապաւ հա
մար անոնի կը ձեւացնէ, որ իր թե
կաթով իկտարանի միաբանութեան
վրայ յուլում մէձին համար սակա
ւ եւ է անձամբ նոյն անդերը երթալ
եւ իր քննել, ուր ասոք ալ երբէք ա
մենեւին հարկ չի կար. մանաւանդ որ
թեմա գալէն վերջի ալ կիմանանք որ
նոյն ան աճապարանք ճանապարհոր
դութեան պատճառ կեղծում ալ իրն
զիրն ալ գեւ իր նախնի վրեժակին մէջ
կեցած է երեւի վրայ է Այսպէս հա
տանան իր փառապարտութիւնը յաղ
ցրելու յարմար գիտանական ծանո
թութեամբք բեւաւորեալ հոս կու
ղայ, իր արքանեկաց ձեւքով զի լին
ցորեկ ան մասնութեանները գրչի
առնել տալով կարգի կը դնէ, բայց
որպէս զի իրմ տառիկ կերտով վր
տայեալ են գրուեալ եւ գրովնակալ
հասարակութեան մեծ մասին կրնա
յոյն գրչին թանա որ իմաստները եւ բո
ւովանդակութիւնը կը լինել տալու,
գիտամբք իբրեւ թե իրեն անձին հա
կառակ թայտարտութիւններով անդ
տեղ նոյն գրչին ապաւ կը լինել,
որպէս զի աղբն անհարկ կերպով նոյն
բաները ընդունի, եւ իր զաւր ձեւք
առնէ է Ահա քեզի ու վերձին բուն
պատճառք, եւ հեղինակը է Յո ըտ
լով մենք չենք ուղեր ուրանալ որ ու
ղերձին մէջ պարտաւանդները առա
նէ, ոչ երբէք, հնարիւթ եւ, բայց
հասունանի փառապարտութեան եւ
զիտան անուղղակի կերպով նպատ
տու որ ըլլարուն պատճառաւ, կրտ
կածի տակ է, մանաւանդ որ մէջը չա
փաղանց հաղի կը տեսնուի է Աս մասին
նկատմանի ունեցած աւանձնական
կարծիքս չեմ արդեւ, բայց դրան
քարտուածին սկէս ալ չեմ կրնար եր
բէք. համարել որ փառական երած
կրնան ըլլալ երբէք անոր հեղինակ
ներք:

Տես դռն ընթերցող, նայն գիրքը
այսպէս հրատարակէ կուտայ, եւ որ-
պէս զի չ'ըլլայ թէ Հոռինոյ առջեւ
կատկած աւոր երեւի, նոյն գիրքը հը-
րատարարուածին ալէս, չուտով կը
բռնէ Հոռովը կը կտաւրէ, եւ խեղճի-
զ անդամորն կը զրէ, որպէս զի ա-
նոնք կատկածի չեք թման իր վրայօր,
եւ միանդամայն զինքն արդարացիեւ
Հոռովի առջեւ, անանկ ձեւացնելով,
որ իր քաջաճնկերը եւ ազգին քով ա-
տելի եւ բաղբառելի ըլլալուն պատ-
ճառը տրիշ բռնէ ինչ, բայց եթէ Ս.
Ալիսի վրայ տեսնեալ ջնքմանանդ-
արդ ու յարմանքը եւ անձնանմու-
զօհայտ թիւնը. որով իր վրայ եղած
եւ ըլլալիք բոլոր իրաւացի գանդատ-
նեքուն եւ տարբասանութեանց առ-
ջեւ կարէ, եւ զարգը եւ զխմանկանա-
տիկն մը զբարբառելով վարէ զարեւն,
անանկնին կտորէ, իր կըրքը զի բառ-
յաւածով վարելու համար քառաւոր

նանկ կերելի թէ Հասունանք են
են նոյն դրբին հեղինակը, եւ ոչ ե-
թէ վանականք, որոնց ամենեւին արեւք
եւ խելք չէ եւ չէր սասանի գործքի մը
միջամտիւ ըլլալ. իբր իրենց վանա-
կան աղատութեան բարբառի զնա-
սակորն : Զկայ աշխարհին մէջ ասանկ
խնդ մը, որ ուզէ իր թշնամոյն բա-
զուկները զօրացնել, թուրը սրել,
որպէս դիւրաւ զօշ ըլլայ անոր կա-
տարութեան, չնէր կարծեր որ ա-
սանկ անմասներ ըլլան ոչ Միիթար-
եանց, ոչ Մնտնետեանց, եւ ոչ հին կա-
թողիկոսներու Միաբանից մէջ, եւ
ոչ նոյն իսկ տեղացի գլբեր մէջ, ոչ
բունց ամեն տեսակ մէկ մէկ կերպով,
բայց անխորիւր եւ հաւատարմապէս ոչ
խերտմ թշնամի ըլլալը արեւու լու-
սու պէս անանկ յայտնի է որ երբեք
երկբայութիւն չի վերցնէր, ինչպէս
որ աս իրոյց վիճակը ամենքն լաւ եւ
անստարակցի կերպով հասկո՞ւմ են,
եւ խրատու կարօտութիւն չունին :
Ուստի ըստ իմ կարծեաց Ուղերձը
բուն ինքեան Գ. Հասունեանի թե-
լաբերութեամբ հնարած եւ իր քանի
մի ծանօթ եւ անծանօթ արքանեկաց
ձեռքով գլբի առնուած եւ հասարա-
կութեան մէջ տարածուած բուն մի-
ն է : Եպէ լինէ խորանշուղ եւ վտան-
գաւ որ քայարակաշտութիւն :

Այս լրտածիս գործնական ասար-
յոցց մ'ալ կրնամ տալ, ասիլէյ առաջ
աշխարհամանթմ եղած Միլիթարեան
գլխաւորին չարամատենը որ գեր-
Հաստենանի հեղինակութեամբ հը-
րատարակուեցաւ, բայց ինքն յոյս
նստաց չերեւելով, գործին հեղինա-
կութիւնը լատին թահանդից ուզեց
եւ ջանաց վերադրել, ասանկ ալ հի-
մակ իր գիտմանը հասնելու նպա-
տակաւ իր արքանեակները նոյն գոր-
ծին հեղինակութիւնը անանկ ան-
ձանց կուգին բնծայել, որոնցմէ վրէժ-
առնելու կամը ունին, ուստի ըստ
այսմ շատ տեղ անանկ կեղծաորե-
րն, որպէս զի բնականապէս ամեն
մարդ աննոց տայ, եւ ինքն իր գիտած
նպատակին հասնելով կըբերը յաղեցնէ
Աս խորհրդածութիւնս, ինչպէս կան-
խեցի ըստ, Ֆիդիպական ստուգու-
թեան վրայ հիշեցուլ չէ, այլ բարո-
յական մեկ հումանիւրութիւն եւ
տոսկ անհատի մը մասնաւոր կարծիք
ըլլալուն, կարելի է գիտողութեան
մէջ ոխալած ըլլամ, վրան որդ շատ
պղտել չեմ ուզեր, միայն հասարա-
կաց ու չաղբութեան եւ քննողութեան
կը յանձնեմ, որ աւելի տեղեկու-
թեամբ եւ փորձառութեամբ բարո-
յաձնին գտաւոր, եւ հասարակու-
թեան լոյս եւ ծանօթութիւն տալու ։

Ի Կ . Պոլիս 20 յուլ . 1869 .

դար եւ անհանգիստ աշխատանքի ու
ուած մարտնչած ճրագներու լուսով
գրասեղաններու վրայ խնկած գիշեր-
ները անքուն կը հսկեն, հոգ խնն մար-
մինն կը հաւեն կը մաշեն, գրաւորա-
կան յիշատակի իրենցմէ ետքը թող-
լու համար : Եւ յիշաւ, ասով յաշ-
ղեր եւ տպրելու ոչ միայն իրենց տա-
կաւ օրերայ կենաց շրջանին մէջ, այլ
նաեւ հիմակ բոլոր իմաստներ եւ գիտ-
նոց մտքերուն, սրտերուն :

Եւ զըրէնէրուն տակ անդադար
 յիշեալով եւ ստէպ յեղ յեղեալով, ա-
 մենայն մարդու բերան զարմայմամբ
 եւ գոյով թեամբ անուննին կը յիշա-
 տակուի, եւ իրենց օրինակովը ուրիշ-
 ներն ալ կը յորդորուին եւ կը խրատ-
 ունին : Կրտսերական կենսայ շրջանին
 մէջ ասյաւտեանական անունն եւ բազ-
 արն ժառանգքեր են Մովսէս, Գաւթիմ,
 Մոդամն, Յար. Էլեմիա, Եսայի,
 եւն : Հոմերոս, Վիրգիլիոս, Արիս-
 տատել, Սակրատ, Պլատոն, Կիկերոն,
 Օպտոմիոս, Ռոբերտսոն, Հերոփոմոս,
 Բարաքլէ, Գրիգոր աստուածաբան, Խո-
 բենայի, ՍաՀակ, Ներսէս, Մեհրոպ
 եւ այլն այլ շատերը : Զինս որական քա-
 ջապորմովեանայ եւ հայրենասիրու-
 թեան մէջ մեծ եւ նախանձեղի անուն
 թողուցեր են, Հայկ, Արամ, Արտա-
 շէս, Արշակ, Տիգրան, Խոսրով, Տըր-
 վատ, Վարդան, Սմբատ, Լեւոն, Սե-
 ստաոր, Նարուգոյնոտոր, Կիրոս,
 Հւոմուրոս, Աղեքսանդր, Ռեմիստով-
 դէս, Էպամոնոն, Հերակլէս, Կեսար,
 Սնիքիալ, Սկիպիոն, Կարգոս, Դա-
 բուլէոն, եւ այլն այլ շատեր, որոնք
 չարունակ զէն ՚ի ձեռն, վտանգեալու
 եւ բանակայ մէջ, վրաններու ներ-
 քեւ ձեռքերնին մաշեցին, եւ այլ շա-
 տերը արիւննին ալ ուրախութեամբ
 իրենց հայրենեայ սիրուն յոժարա-
 կամ զոհելին, բարի յիշատակ մը թող-
 լու համար պատմութեան եւ ազգի
 մէջ : Եղիպտացոյ փարաւոններու
 անուններն ալ դեռ անհայտացած կե-
 ցած են բրդայ, կոթորայ եւ այլ
 շինուածոց պատճառաւ : Ի՞նչ ըսեմ,
 ամենին յետին աղքատ եւ սկիւրոր-
 ներն անգամ, աշխարհիւ մէջ անկըս-
 լուստ յիշատակ մը ձգելու համար,
 զիւրաւ եղծմանի տապանաղ իրներու
 կը զիսեն, եւ չիկայ անանկ խեղճ մը
 որ փոյտոսած, մամապատ, կէսը հո-
 ղուն մէջ թաղուած եւ կէսը դուրս
 մնայած դամբան մը ունենալ չուզէ,
 որուն վրայի խանգարուած գրերը որ
 եւ խցէ կերպիւ անանհովեան անուն
 մը պահելու ջանից հրապարակական
 փայներ են, եւ աս ալ ամէն օր, ամ-
 մէն տեղ, եւ ամէն ազգի մէջ : Մար-
 դուն հոգւոյն աննախ թեան մեծ ա-
 յապոյցն եւ աս անահջ մարտ շարու-
 նակ եւ բնական իղձք եւ ճիգը :

Աս իդճն է որ կր փառէ բանասիրե-
րը, աս իդճն է որ Ուլիսանոսի ահա-
դին եւ համառոտրամ անդունդները
կարել անցնել կուտայ . աս իդճն է որ
աղբերը եւ թաղաւորութիւնները,
եւ բնութանց յաշար ու թխնը մեռ-
յաւնելով, աշխարհքս չեն եւ պայծառ-
կը պահէ : Աս իդճն է տիրող դաղա-
քախանութեան մէջ, աս իդճն զին-
ւորութեան մէջ, աս իդճն զբակա-
նութեան մէջ, այս փափաքն եկե-
ղեցւոյ ալ մէջ, յարասեւ կր տեսնուի
որ իր զլոյց եւ յիշատակարաններու մէջ
արճանող բերքն է բարեաց եւ երեւե-
կաց անուաները : Ամեկը Մերկ մը
Առտու ամառայն Նոյ մը, Արբահամ,
Խաշակ, Յակոբ, Յովսէփ, Մովսէս,
Կառլիփ, ուրիշ անհամար Հարց, Նա-
հապետայ, Մարգարէից, Մարտիրո-
սայ, Առաքելոյ հետ, գեռ իրենց
պատանելի յիշատակներն ունին, ինչ-
պէս աստ է եւ անտեւն աս եօթնը սրգ.

որ քեպրեք ի ճրա ի թիտղիլադիլի հայտէ, Սահարայի մէջքիս բնութանս օլունան հէյեթիթի ապիլէյիլինէ ըստու ի թիտղմէք, Էանի օրոտոս առէթա պիր աէնիլ ի ճատ օլունանադլը, վէ պու վէսիլէ իլէ Սիթիգտնին թա վառաթլնառ տէնիլ իլէ առէտչիւռ օլունանադլը, վէ օրաւարըն աղալիսի ֆէպլէրտտէ մահառ վէրմէք զու վէթիլինէ մուլիք օլարադ, հէր տիլ բիւ մահառլաթ պուլունառլառ հիհէթիլէ, պունառնի խալլի ի թիթիթառէ խալլէհէյի, վէ պու պապառէ պիր թարաֆտան թահադլըդ աթ վէ թահարթիաթ ի ճրա օլունանադլառ պուլունառլառլուն, պիր աէնէյէ զառառլ առէլիլառլառ միւ պապաշէլէթի մէմառ օլանադլլառ ֆրաննի զալլէթիտըրառ օղունանչտուր :

— Իհնի իհտաս օլաւան « Իմի.
մատի Ռոմաթի Օսանի » նամ Կա.
Իլէթ շիրքթիմին 20 պիտան իպա.
րէթ հիստէ տէֆիմերի չորշաւալա կիւ.
նիւ քիշաւտ օլաւան շ վէ մէմուլ օ.
լաւանտան զիլատէ իմքալանան պա.
լաւանու շ առք :

— Խըտիկէ Մըսըր հազրէ՛մէրի-
նէն թապը ու հարէք՛նի յընմաստս
դպէ՛մ թագալի՛ տընառու լոս վէ պիլ
Օտմա՛նըր խափկէ՛ն անմուրտ Մըսըրա
կէ՛ծառաբխալի՛նն ա՛նվլէ՛մ տայկրէ-
նէրնա՛ն ա՛նօյնախիլ վէ խըտիկէ Մը-
սըրըն Ալմա՛նիտաս, բրէ՛նս կօրչադ օֆ
կը՛ն ուղո՛ն պըր միւլադաթմաս պո-
լոնառուլոս, լաքի՛ն ի՛նչ պոս միւլադա-
լոն փարիտա՛ն բէք չօգ մանէ՛պար վէ-
րիւտիկէ փարի՛ն դազը մապըրն պիլի-
սինա՛ն օգ ա՛նմա՛ն տուր ։

— Կիրթիս ինթիլլալը հէնդետալմըն
տա եղանակը ար հաղղընաա իպրոս
դը հիս սիւի. Խընասէթ ինթիլլալէրնաա
նաշի, Հանեաաա սլու լուանն սաալդ
Ֆրանսա, Բուսիս վէ Ամէրիկա դօն
սօլալարընա վէ միսլարիլէյի տէլէթ
էրլըն սայիլ մէմու բլարընա Էդուան
դալը լծարտօրընաա սլու աէֆա իտալ
լիճէ նը շանդար ինթ սլուաաաա լու ի
շիտիլլալ սիլ :

— Մ : Սէնճոնի նախնիներս պիր զա-
թընս պուռ տէֆա նէշը իյնտիյն Ռու-
սիա մէմալ իւր իսթաթիսդ ինէ նէշա-
րէն , մէմալ իւրի մէղքիս րէնէն ալ լծմիշ
պիր իսիսն ինուֆուսն պուրոննիդ տա-
րիմիշ : Ռուսիա լէ՛՛՛՛լ ինուհայանդարոն
տան 87 . քիշ իյն զուրչունա ուրիմիշ
վէ 48 րիսդ որուս իլէ 248 րուհայանը նէ-
ֆիս վէ 200 վախաւ տախի մահպուս
իլծմիշ վէ պուր գատապ րուհայանդար-
տան եալընը 48 . քիշ ի ֆիրապ իտէ-
րէ.ը ճէղքանան գուրծուլմիշ յաւու-
րու մէղքիս ր իսթաթիսթիքին պէյա-
նընտան տրը :

Բռնիւ առնվելով, որու տէֆա
տա Գաթիճիք ընդդռնուարնը թո
մառա ազատ օլունաճադ ումուլի մէճ
լիսէ կիթմէքսէն մէն կլլէմիշ տիր :

— Ոգնու լար պոչը ընտա պուլս
 նան էսիկ տւ. քքեանկար տոհապընա
 իքի պին քէտէ աղճէ պէտէ իլէ աւ,
 թըն աղընդդ հէտմ, վէ Սուլթան Պա,
 յաղտու մէ յատանընըն թէվիս գըլընա
 ճաղը, վէ սըլա իլէ Աղապա աղաճ,
 ըարա տիքիլէքք պալաթանկա պիլէ
 բիաշա հէ յէն թինէ գ՝ստաւաճողը ի
 իշտիլմիշ տիր :

— Պաղ Էն գաբուստնորոն Դալա,
 թայց գաաոր եաբըլանազ տէմիլ
 քեօրիւնիւն ինչապըն տէր իւհտ
 իաէն գումբանեանըն, Մարսիլեատո
 քեպլին Յրանսա թէրսանսիւնտէ մեզ
 քիւր քեօրիւ ինչն քիւլ լիքէթլուէտէ,
 վաթ ճաղըլըլանդուտա օրտուտ վի
 քեօրիւնիւն զայէ ճէսիլէ վէ ուլտ
 Լըզլը օլանաղը վէ պէշ մյլ իտն Ֆը
 րանդտան զիյատէ մարաֆ հիւսս

14 թախանն օլունաուդու. իւրոյս զա-
 ղէ թալարնաու մուհարընը տիր :

— Սըրբախմանտա պու տէֆու
վազ ու թէճէսիտ օլունան Գալանի-
նի ճէտիտէ հազգընտա պիր մէսէ-
լէ զուհուրի մէջնու խէ տէ, տէվ-
լէթլէրէնէֆքըտարը միւսլինհալէրի, վէ
Սըրպո հիւ.քիւմթէկլէյէ հալլէթի հա-
քիմթիւսինի հարեքէթի հաքիմանէսիլ-
լէ միւսլէնին պէր թարաֆ օլամազը
մէջմուլ տուր: Բէշ թատա թապ օ-
լունան պիր զապէթանըն դալլինճէ,
Սըրբախմաննէ եալընըզ գալանիսի տ-
թիզապ, փարսա մուսհէտէսինի խը
զապայան տէվլէթլէրէն քէֆալէթի
մէսհըրնտա օլտուր զաւտան, տէվլէ-
թը Սլկլէ եալընըզ պուհարը թա-
տիզ կլէյէմիշ տիր: Ֆիդաթ Սըրբա-
լան, գալանիսի էտաիլէսինի թատի-
լէ սէլահկլէթի օլտուրնու խտտա,
վէ Պապը Սլի. Սըրբախմաննէ գալա-
նինի ճէտիտէսինի թահզիլտէն սօզ-
րա, պիր աղըննէ վէ եալիտա ճիւմէ-
սինի թաաաիլլինէ հազգը պուլն-
սուրտաւու. աալիս կիմմէ.քաէ տիր:
Հաթիթա Պապը Սլի պու պապաւ պա-
զը թէշէպպիւսաթ կլէյէտիլ կիտի,
տիկէր թարաֆուման միւթհահհիտ
տէվլէթլէր տաթի, Սըրբախմաննէն
պու տէֆա վէ նէ տէ պուտան սօզ-
րա վազ կլէյէճէյի գալանիսի ճէտի-
տէյի քէֆալէթ իթմէմէ.քաէ տիրէր:
Պու մէսէլէ Պապը ալի ճանիպլնտէն
զուգուտ իրան թէպլիլտաւ Սըր-
պալթան իճէրաֆընտան վերիլէճէ.ք ճէ-
վապ իլէ հալլ օլունուր:

— Հասունեան հաղբէթիցի տէյօյնտէ շու կիւնէբաէ ճէրէհան է տէն մէսէյէ իւղբրինէ թէրաղի, Մանզումէն Լփքեար, Մէճմուայի Հալապիս վէ Մասիս զաղէթ ալբընտէ նէյլ օլունան պէնալբի շամլ, բերշէմ պէ կիւնիւ չլղաւ Լէվանիթ թայօլլղ զաղբէթալունան «Երմէնի Գալիթլիկի մէսէյէս») Ինպլանի էլ մուֆասալ պլր պէնու եաղ րմբ ր աք ր :

— Պէջիւք տառասու էլիւն պիւրնէ՝
աէ պիւրիսի Ֆիշնէք եւարմագտա ի բէն
կէշէն բարաք կիւնիւ. հէր նապըլ խէն
պարուլթ ալթէշ պարազ, մէրդ ու մուն
եւիւզիւ. վէ կէօզլու եւանրալ, վէ օ
սանընն տալիս պարզ մահաշէլքի լի մ
լի մշմաք. իւզ կէ ի բէն, եւէ լիշէլ իւ
պասար ըր ըր շ աբ :

— Գարանթինոս խոսարէսի իլէ մէճ,
Լիսի Սըհհիյէ տոյրլըէլըի մուվադ,
դավթէն Թօլմհանէի սալլըէյէ նազԼ օ.
Լաւնուշլար տըր :

— Տեղ լեծրաւ Համիտ էֆէնայ
հաղորդել ըրինին ֆայելթի ալ լյէլեքինոտ
պուլունան առաքիլի զապթիյէ սիւ-
վարի նէֆէրով ընաման թէքֆուր տաղ-
լը Սէմաւ, սալը կիւնիւ սանապալ թէն
թէ եալիտըրմադ. իլուն քեհաշարխանն
քէօլ կիւնտէր մէդքիւր սանտալա պի-
նիպ կէսնտէրիվմիշ իստէտ, ո՛ր մէր-
զուսմ վէ նէ տէ սանապալ ոլ կիւնտէր
պէրու մէրտանա յգումամշապր :

— Ինկիլթէրա բարամէնթօսըն,
տա ճէրէյան խոնն միւղսքէրաթ վը
միւսպահասաթի իշիթմէք իւռն դպ
տընպարա միստուս պիր մահալ վտ
իսէտէ, պու մահալ գաֆէս իլէ պ
ըլթը օլտու զոնտան, աշատէն միւսա
թըլթալլըն, մէդքիւր գաֆէսլէրն դալ
սարրամաթըր բարթէնթօյա թէքլի
իթմիշ խէտէ, մուսիսթըն մէպու
սանտէն խարիճլէյ վէքեպլթի սապը
միւսիւ Լայարաըն կէօթէքտիկի մու
խալ ինկիթ իւզէրնէ, դատընալ
թէէէքքիւրլըն դաֆէսլէրն դալթ
ըլմուսընթ թէքլիթ խոնն դաթէ զի
դըմիթ ճէտլլէրն կէօնտէրմլլէր. ք
պրօնանս մասա ինկիլթէրա գաթըր
լարընն թալիֆէլի նիսապ ճուգու գ

պէլեպոլէ իմ ապնա տալի օլան տաւ
 վալէրինի թէճախ իլէ , մուսխիսէրէն
 մատամ թիլէրէն թաճըլ րկյառէթին
 աէ աղաի ճէպիլէթ խուսպ , պլը չօդ
 լըրտլար վէ քիպար գառնլարնրն հա
 զլը պա լունաուդ լարը հալտէ , մէպու
 սան ինիթ իխապընաա րէյ վէրմէք հաղ
 զընա սէլաճիլէթ վէրկըմէկի խթի
 տառնա գոարա վերկիչ օլաուդ
 լար խլորա վազէթ սղէրնաէ օղուս
 մըրար :

— Այլով՝ բերաւ տէ՛ղի՛թի իւլ Սըր-
պիւթման փէ՛ն Գէ՛մէ. քէթէ՛ն, իմնաթաթը
պէ՛նխնտէ՛, մէ՛մէ. քէթ՝ էրբնէ՛, իլ թիհան
խտէ՛ն առ. քէր գաղա. քէ՛րբի իւլ միւթ-
թէ՛հ հիմէ՛րն թէ՛ւ ի իմի իշուհ պըր մուս-
հէ՛տէ ազա. զուհնաւորն տալիք միւ-
զա. քէրթաթէ՛ն կրօրիշ կարկէ՛հ. Նուրէ՛լ բը-
րէս գաղէթ՝ կարնոտա մուհաբբէ՛ր տըր :

— Պէր զագը թասն պէրու Պասըր
ալի թարափնսուն, էօլ իւ վէ թար-
թը իշնն թէշքիւ օլունան դօմիսնու.
մոխսուս, պու տէֆա իշննէ խիթամ
վէրիս, լայէճայը Շուլայի Տէվլէթէ
թագաւիմ իյէտիյն իշխիլմիշ տիր :

— Խնդրվել Մշտըը հաղթելթերի
վէ Սեւէյիւ ճէտիւլի զ ումբահեսար
Լարդանդի մէհուր զաղէթալըըն ու
հիաղէրի վէ միւսէլլիֆէլլիւն, ճէտիւ
լի սէլմուրը զիւնթլիւն ուսվէթ լիւն,
է եզ զարաֆալըըն ուսլիւ էստէյիւ
ճէքլէր սիւր :

— Մալկէ նաղըրը տէգլէթլու
Ստորդ բաշա հաղբէթլէրի թարաֆըն
տան բէրլէմպէ կիւնիւ Մալկէնին
թիւրքճէ սիււտճէսի նէշը օլունմուշ
տուր :

— Հիւ. քիւմէթի Ողնկէթ Թարափըն
տան աղ տ օրունան Էէնի իսթիզըրաշ
մուվաթֆիդը. յէթ պուլմուշ, վէ չար
չամբա կիւնիւ տախի դ օնթըրաթը իմ
զալանմըշ օլաուլու զաղէթալարտա օ
դունմուշ տուր։

— Լէվանթ չէրաւստա օգուհաւորու-
լունա նեղարեհ, Տէղլէթի ալկէիդի
Մըսթը Խըրափիկէթի հազդընա մի-
լայէմէթ իւղըն հարեքէթ իյէմախի
հոսիհիհաթ Խօլլու, վէ Մըսթըրըն, մուհ-
հէտօթիմ իիլիաֆը հարեքէթ իվմէ-
ալիյիսի միւսէ, յիյն պու կիւրէքսթ
տիւէլի մուտղգամու թարաֆընդա
Պապը ալկէ պիւր հօթա իրապ զըլը-
նըպ, վէ Տէղլէթի ալկէ տախի, մէզ-
քիւր մէսէն պըրֆ տախիլի պիւր մու-
տէ օլտուդ տան պըշդա, Մըսթը Խը-
րափիկէթի, մուսհէտօթի, ամիգույոյ
մուրապիւր մուտալէնա ալուրուհաւո-
րունա ճէվապ իյէլմիսի իմիս =

— Ահա հեղինակը Պէյ յօդու լողանալով ծալարընտան պլրիսխնունէն 400 լիր չալար, վէ ֆիրաբ կըէտէկն պրատա ախու կիրիֆիթ օլունուպ, իթալ խան դան սօլախանէսինէ թէ իսմիթ օլունան իթալ կա ընրան, դանուօր տիվանընտա օլունա, ճադ իսթինիթադը պիր գաշ կիւն տա, հա թէէխիր օլունուդ տան սօլլաա, զապլիթ տապլաբըր վէ սայիր էվլադլաբ էլ իթալեա ճանիսինէ կէսնտէրիկիպ, օլաաա տախի սօն տէֆա, օլարադ մու հաքէմսինէ պադըրլաճադը էշիտըր միշ տիր :

— Զուրիսն 24 իսնճիւ ընդշմբլ
կինսիւ, ոսպահէլէին բովպէթըր
Հասուն էֆէնպի Հապրէթէբէ : Պէ
պէ.բաէ.քեպլին տէվէթըր Սասր
գամ Սլի բապ Հաղրէթէբլինին սա.
Հիլլաւէսնէն կիթմիշ օլտուլու սէջ.
Դիսմէ.բաէ տիր :

Եւ զպիսի մեղքերուս Լորմէնի դաթօս,
 Էլիս միւլէթի Է. քառերկնէթի թէրաջըր
 տան, իւշ եւ զ քիշ խոէն միւլթէնա
 վուդ էնանքը միւլթէպէլթերի Պապը ա
 Լուսն մեկվէթի ուգու Նէլիս Սատ
 րազամ հաղբթթէրէնէ, Հատուն էփէն
 տի ալէյրիստէ պիր մաջգեր թագաւոր

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՑԷ

Սրէ էլեշ գումարանիսը ըէլէ
սի Մ. Լէսէբա, իբի տէնիզի պերի
պերինէ պերլէշարիտիքսէն սօլբա,
շիմսի տէ պիր տէնիզ իհասա խո՛
ճէքմիշ. չէլլէ քի, Սֆիրդայա սէ
յահաթ խոնէ էրպպալ մէտարիֆ, Սահ
րայի քէպիլին (Սահարա) վազթիլ
է պիր տէնիզ օլտա, սօղրանսն վա
գըթ կէչէրէք սուլարըն չէքլտիլ
քէչֆ իթմիշ օլտո գլարըն խոտա
կլէշտիքլէրինտէն, միւմայիլէյճ, օլա
շը միւհնէտիլէր իրսալ խոէրէք պիր
մուպէնէ, Սահրայի քէպիլին ղէմի
նի Գըրմիզը տէնիզին գասըրնտա
էերմիւնէտի մէթրօ տահա աշալը ի
սիւկինի քէչֆ կլէմիշ օլտուղունաս
Գըրմիզը տէնիզտէն օլայա գա
տար էիւզ էիւրմի քլիլմէթրօ ուղուն
լուղունտա պիր ճէտլէլ քիշապըլը
Գըրմիզը տէնիզին սուլարը, Սահրա

ՄԵԼՈՒՆԱՅԵԼ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԵՄՈՐԻԱԼՆԵՐԸ ԵՄ ՎԵ ՄԱՀԱԼԻԵՐԻ

ԱՍՈՒՌԱՆԻ, ՉԻԿԵՐ ԲԱՅՈՐՈՐԵԱՍ ՃԵՎԻՃԻՐԻ ԼՅՈՒՆ ԺՈՂՈՎԱՆՆԵՐՆԵՐ ԸՆԴՈՐՈՎ ԺԿԱՎՈՐ ԹԻԿԱԿԵԱՍ ՃԻՆԱՆ ԵՐԿՐԻՓԻՐ՝

ԱՅՏՈՒՄԻ, ՓԻԼԵԿԻՍԱՆ ՊԵՏՐՈՍ աղա .

ԱՅՏՈՒՄ ԳԱՐԱ ՀՆԻՍԱՐԸ, ԿԱՐԱՊԵՆԱՆ ՎՆԴՈՐՆԵՐ աղա .

ԷԿԻՆ, ԹԱՐԱՊՅԱՆԱՆ ԳՐԻԳՈՐ աղա .

ԷՆԳԱՐԻ, ՄԻՆԿՈՐ ՃԵՐԻՆԻՐԻ ԼՎԵՐՈՐԻՍ .

ԷՏԻՍԻՆԵ, ԵՎԼՈՐԱՆԱՆ ՍԻՐԺԻՆ աղա ԳՐԱԿԱՂ .

ԷՐԶՐՈՒՄ, ԵՐԱՊՈՒՄԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԷՖԵՆԵՍ .

ԹԱՐԱՊՈՒԶԱՆ, ՄԱՐՏԻՆԱՆ ՊԵՏՐՈՍ աղա .

ԻԶՄԻՐ, ԹԵՆԱԿԵՆՃԻՆԱՆ Ա . ՍՈՒՓԱՆ աղա .

ԻԶՄԻՐՍ, Գ . Տ . Թ . ԳՐԱԿԱՊԵՐԵՆԱՆ .

ՀԱԼԻՄ, ԱՆԵՍՏԱՆ ԵՐԿՐԻՓ աղա .

ՊԻԼԻՃԻՍ, ՏԵՐԵԿԱՆԻՐԻ ՕՂՈՒ ՊԵՏՐՈՍ աղա .

ՊՐՈՒՄԱՆ, ԿԱԿՂ ԲԵՆԱ ՊԵՏՐՈՍ աղա .

ՍՊԱՐԹԱՆ, ՀԱՆՃԻ ԳՐԱԿՆԱՆ ՀԱՆՃԻ ՄԵՐՈՐԻ աղա .

ՎԱՐԱՆ, ՀՈՒՐԻ ԿԱՐԱՊԵՆԱՆ ՕՂՈՒ ԵՐԱՊՈՒՄ աղա .

ՎԻԼԻՆԵՆԱ, ՉԵՐԱՐՈՐ ՎԻԼԵՆ աղա .

ՎԻՌՈՒՅԵՆԱ, ԼԻԵՆՏԻՆԱՆ ԱՆՏՈՆ աղա .

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՄՈՐԻՈՒՆ ԴԱԶԵԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼՊԵՆՏՅԱՆԱՆ

ԹԱՐԱՊՈՒՄ ՉԻԿԵՐ ԲԱՅՈՐԸ ՆՈՒՄԵՐՈ 45

ՃԵՄԻՏԵԹԻ ԵՄՄԵԹԻ ԹԱՐԱՊԵՆՆԵՐՆԵՐ